

DÉLVIDÉK

(BÁCSKAI NAPLO) -- POLITIKAI NAPILAP.

== Szabadka, 1919. Augusztus 5. ==
 = Helyi kiadás =
 = Helyi ár = 200.

Feliról: 1919. évi 40. Dll.é
KONYA LAJOS

Feliról: 1919. évi 40. Dll.é
BERKES MÁRK

== Megjelenik mindennap délután. ==
 = Helyi ár = egész évre 72 K,
 = Külföldi ár = negyedévre 18 K.

MEGBUKOTT

a kommunizmus Magyarországon.

Miként ma reggeli különkiadásában jelentette a 'Délvidék', Kun Béla kormánya elhagyta a helyét, a proletárdiktatura ötödik hónapi uralom után véget ért. Maguk a távozó vezetők állapítják meg, hogy a diktatura nem érte el célját. Kísérlet volt, amelyet nem válthatott életé a vezetők fanatizmusa, mindennel dacoló energiája azokkal az óriási akadályokkal, a lehetetlenséggel szemben, amiket a viszonyok támasztottak. A kísérlet, amely ilyen szerencsétlenül ütött ki, keservesen kell megfizetnie az országnak.

A kibontakozás Budapestről indult ki, mint ahogy előrelátható volt. Kun Béla távozott és a szovjet kormány helyét szociáldemokrata kormány vette át, egyelőre semmi más céllal, mint hogy a rendet fenntartsa, az anarkianak elejét vegye s az egyezkedést az antanttal megkezdje.

A szovjet-kormány bukásának hírére az új kormány egy megbízottja hozta Szegedre, aki a budapesti olasz misszió egyik katonai küldöttjével automobilon érkezett. A parlamentet a szegedi francia parancsnokságnál járt el megbízatásában. Repülőgépen is meghozták a hírt. A parlament megfelelő katonai fedezettel tegnap, vasárnap délután az expresszvonattal Szabadkára is megérkezett s itt tárgyalta a térszociáldemokráciával.

A tanácskormány lemondása.

Kun Béla kormányának lemondása a budapesti központi munkástanács ülésén történt.

Az ülést pénteken délután 2 órakor az Ujvárosháza üléstermében Birman István nyitotta meg. Az elnök kérte, hogy a proletárok a komoly órák teljes jelentősé-

gét érezzék át s őrizzék meg mindvégig higgadtságukat és nyugodtságukat.

Megnyitó szavai után Rónay Zoltán több mint egyórás beszédében ismertette a helyzetet. Kifejtette, hogy a magyar proletáriátus, amikor a proletárdiktatura álláspontjára lépett, három körülményre számított. Hitt a világforradalom gyors terjedésében, az orosz vöröshadsereg előnyomulásában, a magyar proletáriátus forradalmi áldozatkészségében. Ezek az előfeltételek nem következtek be olyan mértékben, mint amennyivel számítottak rájuk. A nyugati államok proletáriátusa nem állott kellő erővel a tanácsköztársaságok proletáriátusának pártjára. A francia szakszervezetek központi vezetősége elhalasztotta a július 21-re beígért sztrájkot. Az oroszok előnyomulása az orosz hadsereg milliónyi nehézségei miatt nem következett be olyan nyírára, hogy ez a magyar harcokon lényegesen lendített volna. A magyar proletáriátus jelentékeny része sem volt hajlandó a világforradalom ügyéért sokkal nagyobb áldozatot hozni, mint a nyugati államok tömegei.

A helyzet, hogy győzött az antant. A proletárdiktaturának kritikus órájában érkezett meg az antantnak az az üzenete, hogy hajlandó Magyarországgal tárgyalni, de csak oly Magyarországgal, amelyik élén nincs a proletárdiktatura álláspontjára helyezkedő kormány. Az antant ajánlatával szemben a tanácskormány elutasító magatartást tanúsított volna. Ez azonban nem lett volna forradalmi magatartás, hanem a puccsisták módszerének alkalmazása. Ezért a kormányzótanács és a pártvezetőség hosszas megfontolás után egyhanguan arra az állás-

pontra helyezkedett, hogy a kormányt ott kell hagyni a helyén, mert Magyarország a mai körülmények között nem folytathatja sokáig elszigetelt harcát az antanttal szemben. Magyarországnak, a magyar proletáriátusnak ma békére van szüksége.

A szakszervezetek nyújtják az antant számára a legnagyobb biztosítékot. A szakszervezetek vezetői veszik ezzel kezükbe az ügyek intézését és egy oly ideiglenes kormány alakul, amelynek élén szakszervezeti vezetők állanak.

Kun Béla beszéde.

Ezután Kun Béla rendkívül enyhén kezdte meg beszédét. Kijelentette, hogy jobban szerette volna, ha a proletáriátus a barrikádokon harcolt volna, de felmerül a kérdés, van-e ennek az áldozatnak értelme a nemzetközi proletárforradalom szempontjából. Ami őt arra vezette, hogy belemenjen ebbe a változásba, elsősorban az, hogy a változástól a termelés lehetőségét, a proletáriátus osztályharcának az előfeltételét várja. A mostani változás nélkül könnyen megtörténhetett volna, hogy elhurcolják tőlünk a termelés minden eszközét.

Nagyon keserves munka vár szerinte azokra az elvtársakra is, akik vállalkoztak, hogy az ideiglenes állapotot végigcsinálják. Ők egy történelmi szükségesség eszközei. Muokájukat nem lehet jól csinálni, csak becsületesen. Mi ezalatt az átmeneti idő alatt félreállunk. Ha lehet az osztályegységet fenntartjuk, ha nem lehet, akkor más módon küzdünk, hogy újult erővel, tapasztalatokkal gazdagabban, realisabb körülmények között értebb proletáriátussal új harcba kezdjünk a proletáriátus diktaturájért, új fázisát kezdjük meg a nemzetközi proletárforradalomnak.

A menekülés Budapestről.

A nevezetes gyűlés után Kun Béla, Szamuely Tibor és Pogány József népbiztosok elhagyták Budapestet.

Az új kormány tagjai és intézkedései.

Az új kormány proklamációt adott ki, amely így szól:

Magyarország népéhez!

Az antant hatalmai ultimátumot intéztek hozzánk, követelték, hogy a tanácsrendszer alapján álló kormány helyét más kormány váltsa fel. Ehhez a feltételhez fűtük a béketárgyalások megkezdését. A magyarországi szociálista szövetséges tanácsköztársaság kormánya úgy látta, hogy ezidőszere az antant hatalmaival a szívós ellenállás csak hasztalan vérontáshoz vezetne, ezért letette megbízatát. Az ország ideiglenes kormányzását a központi munkástanács megbízásából átvette a fegyverezett és felfegyverzett magyarországi szakszervezetek vezetőiből alakult új kormány. Az új kormány az öntudatos szervezett munkásság erejére támaszkodik. Célja a rend fenntartása és az antanttal való tárgyalások megkezdése.

A rend és fegyelem fenntartásával az új kormány megbizta Haubrich József hadügyminisztert; aki a kormány rendelkezéseinek ellenszegül, a szervezett munkásság akaratával találja magát szemben. — Magyarország népét csak a rend, csak a fegyelem mentheti meg a pusztulástól.

Budapest, 1919. aug. 1.

Peidl Gyula miniszterelnök, Ágoston Péter külügyminiszter, Dovcsák Antal ipar- és kereskedelemügyi miniszter, Garbai Sándor közoktatásügyi miniszter, Garami Ernő igazságügyminiszter, Haubrich József hadügyminiszter, Knaller Győző nemzetiségi miniszter, Knittelhoffer József közfelnevelési miniszter, Miksits Ferenc pénzügyminisz-

ter, Peyer Károly belügyminiszter, Szabó Imre munkaügyi és népjóléti miniszter, Takács József földművelésügyi miniszter.

Kiáltvány a vidéki lakossághoz.

A budapesti kormány kiáltvány intézett távirati uton az ország meg nem szállott részeinek minden városához és községéhez. Tudomásul adja, hogy elfoglalta helyét, minden munkástanács a helyén marad. Az antant utján megtörténtek a lépések a fegyverszünet megkötése érdekében. Felhívja az ország egész lakosságát a belső béke és rend, valamint nyugalom biztosítására.

A kormány rendeletet bocsátott ki, melynek alapján az eddig érvényes jogszabályok, a volt tanácskormány rendeletei mindaddig érvényben maradnak, míg azokat a kormány hatályon kívül nem helyezi.

Az antant képviselője a magyar néphez.

Romanelli olasz alezredes, aki ezidőszereint egyedüli képviselője az antantnak Budapesten a következő kiáltvánnyal fordul a magyar néphez:

Mint egyedüli képviselője az antantnak, amellyel a jelenlegi magyar kormány békes viszonyban kíván élni, nyugalomra és rendre hívom fel Budapest és az egész ország lakosságát és felszólítom arra, hogy a jelenlegi kormány minden rendelkezését a legszigorubbantartsa be, hogy a rend, vagyon- és személybiztonság teljes mértékben fenntartható legyen. Mindenki tartózkodjék minden pártgyűléstől, minden felekezeti türelmetlenségtől és mindennemű viszálykodástól, nehogy fokozzák azok nehéz helyzetét, akikre a jelen súlyos pillanatban a kormányzás felelőssége nehezedik. Amennyire módomban és hatalmamban van, törekedni fogok arra, hogy az antant Magyarország mai helyzetén a legrövidebb idő alatt könnyítsen a blokád részleges, vagy teljes megszüntetésével és a szükséges béke nyújtásával, hogy a magyar nép értelmessége és szorgalma révén újra felvirulhasson.

Budapest, 1919. aug. 1-én.

G. Romanelli, a budapesti olasz katonai misszió vezetője.

Rablógyilkosság Verucicspusztán.

— Kivallatás négy órán át. —

(Saját tud.)

Szabadka, augusztus 4.

Basics Palkovics Gergely verucicspusztai szőlőmestertulajdonos házába tegnap éjjel 10 óra tájban négy fegyveres rabló hatolt be és katonaruhát követeltek.

A házában csak a gazda 31 éves János fia, édes anyja és a béres tartózkodtak, miután az öreg bevásárlás végett elutazott.

A megrémült házbéliek a rablók felszólítására kijelentették, hogy a házában nincs katonaruha.

Erre a rablók fegyvert szegeztek Basics mellének és pémát követeltek.

Szerencsétlenségükre, miután az öreg a pénzt magával vitte csak négy korona készpénzük volt.

Ezt odaadták a rablóknak, a kik a kevés pénz láttára igen felbőszültek és nem hitték el, hogy

csak ennyi pénz van a házában.

Hogy a remélt pénz előadását kikényszerítsék, az egyik rabló fegyvert szegezett Basics mellének a másik pedig az öreg asszony nyakát a bajonettel nyiszálta.

Ezalatt a másik két rabló az egész házat fölkereste, de miután pénzt nem találtak, rémes bosszút álltak. A fiatal Basics hasát teljesen felhasították, az asszonyt pedig kegyetlenül elverték valamint a bérest is.

A minden emberi érzésből kivetkőzött rablók este 10 órától éjjel 2 óráig kirozták áldozataikat. Basics hulláját a zentai temető hullaházába szállították be, míg a rendőrség nyomozást indított a barbár gyilkosok elfogására.

5000 koronát utalt ki a tanács a nyugdíjasok szövetségének.

(Saját tudósításunk.)

Szabadka, aug. 4

A működő tisztviselőknél már csak a nyugdíjasok váillaira neheztel súlyosabban a nagy drágaság. — Az elaggott és elnyomorodott alkalmazottak tekintélyes része a legnagyobb nyomorban sanyálódik. Több évtizedes munka jatalmának tekintetik a folytonos nélkülözést, melyből a szegény tehetetlenek bőségesen kiveszik részüket? — Most, amikor nyugodtan, gondtalanul élehetőknek a élveznek kitarító, nezes munkájuk gyümölcsét, most öreg napjaikra kénytelenek a megélhetési nehézségekkel küzdelemben? — Ki kívánhatja azt, ki tőrheti a veteránok szenvedéseit? Ki gyönyörködik e szerencsétlenség nyomorában? — Azt hisszük, hogy senki sincs közöttünk, akinek a szívében ne lakoznék a legparányibb részvét, mely jótékonykodásra ösztönöz. Ha a szegény polgárok, akik maguk is csak ugyyszólván máról-holnapra élnek, — gondolkodás nélkül vetik fillérei-

ket a nélkülözö nyugdíjasok perselyébe, akkor a gazdagok, akik bőségben, jólétben élnek, még kevésbbé sajnálhatják „állárait”; de hol vannak, hol maradnak ők? Czéner Andorné, a nyugdíjasok szövetségének helybéli vezetője tudná csak megmondani, kiktől származik az a pár ezer korona, kik könyörültek meg szenvedő embertársaikon, amikor a jótékonykodásra szólították fel őket...

A városi tanács szombati ülésében a nyugdíjasok országos szövetségének egyelőre 5000 koronát szavazott meg, mely összeget még e hét folyamán ki is utal a városi házipénztár. — A segélyösszeget Czéner Andorné osztja szét a nyomorgó nyugdíjasok között. Az első lépést követi a második, a harmadik, esetleg még több is. Reméljük, hogy a város példáját a jómódu magánemberek is követni fogják.

Járvány-e a szamárhühögés?

— Nagyon jól áll Szabadka közegészségügye. —

Saját tudósításunk,

Szabadka, augusztus 4

Az utóbbi időben fantasztikus hírek keringtek arról, hogy Szabadkán a szamárhühögés hasonló gyermekbetegség lépett föl, amelyet az orvosok is konstataáltak és hogy a betegség új tüneteket rejt magában.

Munkatársunk kérdést intézett ez ügyben Barta Antal dr. tisztifőorvoshoz, aki kijelentette, hogy az állítólagos új gyermekbetegség: mese és esupán arról lehet szó, hogy a szeszélyes nyári időjárás folytán előálló hirtelen hőváltások a gyermekek légzőszerveinél muló hurutot idéznek elő. Az ilyen megbetegedés is csak szórványosan fordult elő és szamárhurut és egyéb komolyabb járványszerű megbetegedésről szó sincs.

Sőt a mende-mondákkal szemben a tisztifőorvos megállapította, hogy a város közegészségügye hosszú évek óta nem mutatott föl olyan kedvező eredményt, mint az

idén. Még a gyakran előforduló nyári betegségek, mint a vérhas, köhika stb. is teljesen elmaradtak.

Ragályos színezetű megbetegedés — mondotta a főorvos — igen szórványosan, csupán a katonák között fordult elő, — de — mint egy a beszélgetésnél jelen volt uriamber megjegyezte — azok is valószínűleg szimulánsesetek voltak. Mindezek után a közönség teljes megnyugtatóására megállapíthatjuk, hogy Szabadkán ezidőszereint semmiféle járvány sincs.

— **Uj egyenruhát kapnak a postások.** — Értésülésünk szerint Jugoszlávia posta és távirat-személyzetét a közel jövőben új egyenruhába öltöztetik, melynek tervezete az illetékes minisztériumban fekszik már. Állítólag az egész SHS. területén egyöntetűen francia szabású egyenruhát kapnak a postások; a francia szabás ugyanis a legelőszérűbb.

Hogy kerülnek Szabadkára a galíciai zsidók?

— A magyar kormány is áldozni öket. —

(Saj. tud.)

— aug. 4

Egy, a Budapesten működő szerb bizottság által Szabadkára küldött uriembertől a következő érdekes dolgokat tudtuk meg arról, miként operálják le a galíciai rákfennét: a pájeszes zsidókat a nagybeteg Budapestre.

— A Budapesten legutóbb megalkult „tehermentesítő bizottság” első ténykedése az volt, hogy az évek óta úzérkedésből, lánckereskedelemből és árdragításból élő galíciaiak között rendezett razzsiát, mert a határidőhöz kötött felszólításra sem akartak tisztességes foglalkozást üzni, attól pedig egyenesen iróztak, hogy katonai szolgálatra jelentkezzenek.

Érdekes megemlíteni azt is, hogy a galíciaiak elítávolitását éppen a tisztességes foglalkozást üző budapesti zsidók sür. ették legjobban, míg végre a Kun kormány erélyes akcióit kezdett ellenük. Éjjeli razzsiakon fogdosták össze őket és a hihetetlenül piszkos odukból kiemelt galíciaiakat e célra kirendelt stráfcosokra állították és örök között kísérték be őket a tottonházba. Bár a galíciaiak sejtették a közelgő részt, mégis óriási mennyiségű élelmiszeri foglaltak le lakásukon és a rejtett raktárakban a legkülönbözőbb áruk egész tömegét találták. Ezeket a galíciaikat a teloneházból katonai fedezettel az éssaki határra fogák toloncolni.

Arra a kérdéssinkre, hogy a szemmel láthatóan nem bácskai illetőségű pájeszes zsidókból hogyan küldenek annyit a Bácskába — azt a választ kaptuk, hogy egy részük még idejében hamis okmányokat szerzett és a budapesti szerb bizottságot így a legnehezebb helyzetbe hozzák. Tudni kell ugyanis azt, hogy Budapesten egész hamis-okmánygyárak van és náluk egyedüli erény a csalás; kiderült ugyanis, hogy sok esetben éppen papjaik üzik a hamis okmányok gyártását.

Annyi bizonyos, hogy Budapestet most alaposan megtisztítják a galíciaiaktól, de az is bizonyos, hogy ha erélyesebb rendszabályt nem léptetnek életbe, a Bácskába igen sok fog közülök besurranni.

Ezek ellen védekezni nem antiszemitaizmus, hanem kötelesség, ami az itteni zsidóság érdekeinek is a legjobban megfelel, mert ha a galíciaiak ide is bejönnek, csak örökös surlódásnak lesz az előidézője.

Az érdekes beszélgetés igen figyelemreméltó s egyben világot vet arra is, hogy hogyan kerülnek Szabadkára a galíciai zsidók.

— **A napidíjasok ruhasegélye.** A városi napidíjasok ruhasegélyt kérték a hatóságától. Miután a városi szabályrendelet értelmében napidíjasoknak ruhasegély nem jár, elutasították kérelmüket. A hatóság természetesen nem lépheti túl hatáskörét, de valami módot kellene találni, hogy ezek a fontos munkát végző, lerongyolódott fejmunkások legalább két évenként egy rend ruhát is akaszthassanak magukra.

Felemelték a szegényházi ápoltak kenyér-adagját.

— A borotválásért is többet fizet a város. —

(Saját tud.) — aug. 4

Krmpoties János, a szegényház gondnoka azzal a kérelemmel fordult a városi tanácshoz, hogy a szegényházi ápoltak kenyér-adagját ismét napi 700 grammra emelje fel.

A háboru alatt ugyanis a szegényházi ápoltak részére napi 500 gramm kenyérrel állapították meg és ez a csökkentett adag a mostani nehéz élelmiszeri viszonyok mellett kevésnek bizonyult.

A kérelmet Dimitrijevic Bogdan pénzügyi tanácsnok torjesztette a tanács elé és pártoló véleményezésére a tanács hozzájárult a kenyér-adag kért felemeléséhez. A szegényháziak tehát már a békeadagot eszik.

Ugyancsak ez alkalommal került tárgyalás alá Antonovics János borbély kérelme is, aki a szegényházi ápoltak után járó eddigi 34 fillér borotválási díjat fejenként 50 fillérré kérte felemelni, miután a jelenlegi körülmények között 14 fillér mellett még szappankiadásai sem térülnek meg.

A tanács, tekintettel a méltánylást érdemlő indokokra, a kért 50 filléres borotválkozási díjat engedélyezte.

LEXIKON

(Bizonyos bizonytalan szabadkai és palicsi fogalmak szigorúan tudományos rendszerben való ismeretlensége.)

I.

Horgász. A horgász egy olyan ember, aki halat fogni — szeretne. Pécsz, dugónéz, stb. neveken is ismeretes. Többnyire Palicson szokott elfordulni nyári időben, továbbá hajnalban, hajnal előtt, napközben és este. — Legjobban megfigyelhető, mikor a virradat homályából hatalmas botokkal, zsinegekkel és azokról lecsúngó iszonyu vaskampókkal felfegyverkezve bukkán elő. Halszomjas tekintettel egyenesen a tónak tart, majd tutajra száll. A nádrengétek felé evez és nem rettegve a szunyogok miriádjait, megrögzötti tulaját és folytatja előzőnap megörögzött szokását. Néha a parton is látható, — sőt volt arra is eset, hogy közvetlen a női fürdő mellett tünt fel.

Egy erkölcsi bizonyítvány előzetes felmutatása mellett váltott 100 K-ás horgászjegy ellenében joga van egész nap a vizet, az eget és a dugót nézni. Működése nagyjából a következő. Jókora kenyérből golyóbisokát függeszt rá a horogra és a vízbe bocsátja. Aztán vár... csak vár... Mikor gondolja, hogy a halak már leesték a kenyeret róla, akkor kihuzza. — Egész nap ezt csinálja mindaddig, amíg vagy a kenyere el nem fogy, vagy a horgát el nem viszi egy valódi palicsi főkapá.

Van azonban olyan is, aki nem kenyérral, — hanem kukoricával eteti a halakat. A halászok (már t. i. akik tudnak is halat fogni)

a kenyérbéllel tartottakat meg is tudják különböztetni a kukoricán hizlaltaktól. Legkevésbé szeretik a harmadikfajta halat, mely csak a női fürdő közelében található. Ez mindig ott uszkál s szeméit a látott csudákon legelteti. Ettől aztán nagyon megnő a száma. A halászok nagyszeműnek hívják, a nők szemtelennek nevezik. (Vajjon van-e igazság e paradoxonban?)

Néha egy-egy ilyen, a nők által agyonszekirozott állat halálra szánja magát. Mivel a vízbe fullni nem tud, az egyetlen megmaradó öngyilkossági módot választja és felakasztja magát egy lelőgő horogra.

A dugó erre a víz alá merül, a zsinag megfeszül s a bot lágyan kisiklik a bóbiskoló horgász kezéből. Mire föleszmél, a hal már a tó közepe felé jár az egész apparátussal. Az erre célra állandóan készenléiben tartott csónakkal a horgász utánaered. Izgalmas és vad hajszá kezdődik, melynek vége az, hogy elcsúpi a szökevényeket valahol... Sándor alatt.

Más horgászok még nagyobb eredménnyel működnek. A legszéditőbb sikert azonban az érte el, aki a napokban egy gyönyörűen fejlett, sötétzöld színárnyalatu halfajtát fogott ép a női fürdő mellett. Még a ovikkere is leest a bámulatól, mikor jobban megnézte és látta, — mely sok kifürkészhetetlen rejtélyed van, óh Nagy Természet, — hogy négy lába is van neki. Sőt ez életben is maradt és időjósásra adta a fejét. Látható a horgászok nyári klubhelyiségében, a Bózsó bácsinál (Vermes-villa). Úvegben járkal egy létrán fel és alá s mutatja, hogy alkalmas-e az idő horgászásra, vagy nem. (Amennyiben tudományszomjas ifju fizikusok tanulmányozni óhajtják, a tulajdonos hajlandó Galván-kísérletekre átengedni.)

Bonesolt idegzetű felebarátom, te kedvetlen olvasó! Ha a dermatografia nagymértékben jelentkezik nálad, ha térdreflexed nem működik, ha szembéjad rezgő mozgást végez, ha álmatlanság kínos fehér párnáid közt, szóval összes idegcsálaid tobzodnak a neurastheniás tünetekben: csapj fel palicsi horgásznak! Ha napokon át nyugodtan tudod nézni a dugónak állandóan a víz színén való lebegését, egész bátran a képére mászhatsz annak, aki a halak után is merészel érdeklődni nálad. — De csak hidegvérrel! Csak nyugodtan! Kiszámított svunggal! — Hisz már nem is vagy ideges!

Julius.

Tiszta
gyapjuszövetek,
bélések selymek
lisztterek, és minden-
nemü
mosóáruk eladása

nagyban és kicsinyben,
legolcsóbb árak mellett

Strassernál

IV. kör, Damjanich-u. 62. szám, a
tanítónőképzede áttellenében. —

NAPI HIREK.

— **Kijavítják a gázgyár tetőzetét.** Saersiner Alfonz gázgyári igazgató jelentést tett, hogy a gázgyár tetőzetének a kijavítására mintegy 3000 drb tetőcserep szükséges. Ifkovics Ivandékios Pál főmérnök előterjesztésére a tanács utasította a gázgyár igazgatóját, hogy a szükséges cserepet szereztse be és a munkálatokat végeztesse el.

— **Temesvár sorsa.** A szerb hadsereg által kitértett Temesvárt a románok vették át. A román hadsereg bevonulása szombaton történt meg, de a lakosság igen hűvösen fogadta a románokat, annyival is inkább, mert közvetlen értesülést szereztek arról, hogy a románok Aradon is a legerőszakosabb uralmat fejtik ki és a fegyelmetlen oláh hordák nemcsak mindent elrabolnak, hanem a személyi biztonságot is veszélyeztetik. Aradon például megtörtént, hogy fényes nappal kirabolták az utasokat. Uglátszik, nem alaptalan a románoknak az a féltelme, hogy Temesvárt végül is Jugoszláviának itélk, mert jugoszláv állampolgárokkal szemben nemkülönbön a szerbek által megszállt területekről érkezett utasokkal a legkiméletelebntől bánnak el.

— **Szervezik a tűzoltókat.** A városi tűzoltók derekas munkáikat a legnehezebb körülmények között végzik. Az öregebbek lassankint már kezdenek kidőlni és egymás után adják be a nyugdíjaztatási kérvényüket. A hatóság, tekintettel az általános érdekekre, az öreg tűzoltók nyugdíjaztatási kérelmét addig nem ítézi el, míg a tűzoltók létszámát a készülő tervezet szerint ki nem egészítik.

— **Öngyilkos tanítóm.** Tegnap este 8 órakor Kovács Etel tanítóm Vince János ludaspusztai tanyáján főlételte magát. Tetének oka ismeretlen.

— **Hangverseny.** Özv. Farkas Józsefné, zeneiskolánk elsőrangú ének mesternője és tanítványa: Czittler Vilma, Lyubibratits Helén, Fötössy Mária, Frankl György, Mažgon Miroslav és Sántha György folyó hó 7-én, esütörtökön d. u. fél 6 órakor a Liffa moziban változatos és élvezetes programmu hangversenyt zendeznek. Jegyek (á 10 K.) elővételben Haumann Mór könyvkereskedésében kaphatók. A programmot holnap hozzuk.

— **A Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete** szombaton tartotta meg nagyszerű jótékonycélú nyári estélyét a Nemzeti összes helyiségeiben. Az estélyen ott láthattuk a kereskedővilág színe javát. Az estély ugy anyagilag, mint erkölcsileg fényesen sikerült. Markovics Janosi zenekara fáradhatatlanul huzta a talpalávalót kivilágos kivraddig.

— **Meghőnyítik a szegedi árubevitelt.** Tudvalevő hogy Szegedre, a teljesen körülsárt városba csak szállítási engedéllyel lehet élelmiszert és más cikket bevinni. A szállítási igazolványokért személyesen kellett a kérelmezőknek Belgrádban eljárni, ami

természetesen nagyon megnövelte a bevitt és megdrágította az árukat. A Szegeden működő nemzetközi élelmiszeri bizottság foglalkozott ezzel a kérdéssel és figyelmétére vonatkozóan a következőket határozta: Kétszer havonta, a hó elején és közepén tartandó ülésin a bizottság letárgyalta az addig beadott kérvényeket és megállapítja, hogy tényleg szükséges-e kért mennyiség bevitel. Az ülésen megállapított szükséges mennyiségre a szerb delegátus beszerzi a szerb közlélmiszeri, vagy kereskedelmi minisztertől a kivitteli engedélyeket, azokat a kérelmezők megkapják s az árukat ezen engedélyekkel háboríthatatlanul bevitelik. A fizetések Jugoszláviában lebélyegzett pénzben teljesítendők. Szerb megszállt területekről még kis mennyiségben is tilos az élelmiszerek kivitel.

x **Dr. Vécsei Jenő** orvosi rendelője nem beteg részére. Lakása: VI. kör, Mária Terézia-tér 12., Vojnich Pirokska-főle ház. Rendel: d. e. 7-9 ig; d. u. 2-től fél 4 ig és 5-7 ig.

x **Dr. Bihari Lujza** fogorvos hazaérkezett és rendelését ismét folytatja Popovics féle házában, Főier (Vukovics Garó üzlete fölött.)

x **Dr. Osajkás Balázs** orvos v. klinikai assistens, bőrgyógyász, urológus, nőgyógyász. Rendel: VI., Teréz-tér 11. d. e. 8-9, d. u. 2-4 ig. Vörvizsgálat (Wasserman). Telefon 66.

FOOTBALL.

Tegnap (vasárnap) augusztus 3-án a következő mérkőzések folytak le:

II. kerületi Football Club és a Szabadkai Toraa Club bajnoki 4:1. Félidő: Sz. T. C.—II. ker. F. C. 1:0. A mérkőzés Sz. T. C. Blezák telepi pályáján volt.

Szabadkai Vasutasok Athl. C. II (Vasas)—Sz. T. C. 1:0.

„Bácska” Jung-boy és „Bácska” Old-boy 3:1. Félidő 3:1. Zombori-uti pálya. Törökvs F. C. Bácska II. 2:0. Félidő 2:0. Zombori uti pálya.

M. T. E.—U. T. K. 4:2. Félidő 3:2. M. T. E. pálya.

MOZI.

Elsőrendű Emész

fehér darabos
ugyanott
porlandocement.
Jókai-utca, a Szerb-temp-
lommal szemben.

Előnyös NAGYBANI ÁRAKON KAPHATÓ

a szabadkai

Klotildgyár gyártmány

Rézgálicz- asszálicz
Kénsav

Magcsávázó-szer,
továbbá

Sósav

Kékiő I-a fél kg-os üvegben

Marószóda lukóvami

Kátrányos papir

Kocsikenőcs szavatolt kátránymentes

Gépolaj VI. számú

Repceolaj világos, szagtalan

Karbid 60 kg-os hordókban

Darabos keményítő

I a 70 kg-os hordókban,

Burgonyakeményítő -
liszt I-a 75 kg-os zsákokban

Eczetsav eredeti olomzárólt

Kénlap I-a olasz kénből.

Szegedi paprika olomzárólt

Gyerlya

TRAFIKANT-nál

Fűzfás-utca 308. Telefon 4-65 sz.

Elsőrendű faszén

tűzifa

és mész

nagyban és kicsinyben

kapható,

Zeller faüzletében

Szabadka, Halasi-ut.

Értesítjük a közönséget hogy villamos erőátviteli és világítási berendezéseket vörösrézvezetékekkel készítünk raktáron tartunk

modern csillárokat és fél wattos rendszerű izzólámpákat

Költségvetéssel díjtalanul szolgálunk.
Városi üzlet telefon sz. 4-22. Központi telep 1-08

Szabadkai Villamos Vasút és Világítás Rt.

Beköszöntött az új buza és hozott olcsóbb lisztárakat.

Ezt bizonyítja, hogy lisztraktáramban ma már a
tiszta buza-kenyérliszt 2 K.
fehér rozs-kenyérliszt 2 K.

kilogrammonként.
A többi lisztneműek napiárban kaphatók,
Spitzer Mór Terézia-tér 83.

Telefon 3-38 A esirkepiac melletti kisközben Telefon 3-38

Orosz női cipők!!!

Drap vászon fél cipő	180 K.
Sevro spangnis	240 K.
Barna betétes fél	230 K.
Lila, szürke és fekete selyem	165 K.
Fehér vászon spangnis bőr sarok	105 K.

Csak pár napig kaphatók: **Hausernál Rudics-u, Runetz-ház.**

Kalarábéstők

Dr. Massanak kertészetéből.
Megrendelhető: hétköznap délelőtt 132. sz. telefonon.

Eladók:

Thonelszék, álló fogások

Gere és Társánál,
Miklós-utca 42. — Telefon 305.

Tűzifa

Elsőrendű bükkhasábra és egyéb tűzifa vagon-
tételekben és kisebb mennyiségben is juttat-
nyosáron megrendelhető

Krausz Jakab

pécsi tűzifa kereskedőnél.
Megrendelések: Szabad-
ka, Negy Ferenc telep 3.
udvar 3. ajtó alatt eszközölből.

MÉZ

báró Podmaniczky
— méhészetéből —

Akác 30 kor.
Hárs 25 kor.

Telefon 4-36 sz.

Weitzenfeld és Tsa

cégnél Szabadka, városi bérpalota.

Gazdasági cikkek:
Lóistráng, kötőfék, rudaló kötél,
hálháló gabonás-
zsákok,
ponyvák, kenderkötélek, ruhaszári-
tő, géphajtó és esomogató kötelek;
zsákmadzag, dohány
**kéveköti, és redőny-
zsinorok.**
Kender-kóc, tömlők,
géphajtó
hevederek,
mindennemű zsinogok, szalma zsá-
kok, redőny hevederek.
Napellenző sátorvászon
ponyva szövet
a legjobb kivitelben kaphatók.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Hirdetési ügyekkel csak a Kiadóhivatal foglalkozik.

Malom munkások felvé-
tetnek. Kohán Vince Herberger
malom bérldje. 1096-2

Egy ujonan kijavított 4 járatú
eséplő garnitúra betegség miatt
azonnal eladó Kubat Ferenc Felső
Csikéria. 1109-2

Örnagy nőszülni akar A nő meg-
felelő társadalmi műveltségű és
származású rem. kath vallásos
25-35 éves leány vagy gyermek-
telen özvegy legyen Erdélyi
szülők és özvegyek címét kérem
a kiadóba. Közvetítők kizárva.
1110-1

Egy rendes pricesnyergat és egy
kisebb fiunyerget mindkettőt kan-
tár felszereléssel keresek megvé-
telre. Árjajánlatot „Nyereg” címmel
a kiadóba kérek. 1108-2

Wertheimkassa, használt igen
jókarban levő ebéldesutor, ebéldő-
székek, tepőtaajtó, fűrdőkád, fehér
eserép kályha eladó. Cim a kiade-
ban. 1107-1

Mindennemű fuvarozást helyben
elvállal olcsón Fábán Aladár. Meg-
rendelések 225. telefonra kéretnek.

Kinizsi-ut 186. sz. alatt két uri
öltöny eladó. Bővebbet Burány
Mihálynál. 1101-2

I. kör. Tompa-u. 359 sz. alatti
lakóház eladó nagy telekkel.
Értekezni lehet IV. kör Balog-u
596 sz. alatt. 1099-2

Kossuth-utca néző ház eladó.
Közvetítőket nem díjazunk. Cim
a kiadóban. 1091-6

Eladók modern világos hálószob-
bák tükörrel, világos előszoba-
szekrény, ajtó, ablakok, kőtagu-
létrák, es darabos enyv. V. kör
Bajai-ut 514. 952-3

Villa nagy parkkal, 18 kapa
szőlővel, természeli vagy anélkül
eladó, bővebbet Dienkovics Imre,
Merkur bank 1070-2

Fodor László fűszerkereskedőnél
egy fűszerüzlet egy korosma beren-
dezés és 2 kocza eladó. 1056-

16 kapa szőlő eladó a Halasi-
szőlőkben, 111-es Órházzal szemben

„Kolebia” jellegű level van a
kiadóban.

Hirdetmény.

A Szabadkai kir. járásbíróság
közönségre teszi, hogy az állítólag
elveszett következő okirat a Taka-
rék és Hitelintézet szabadkai cég
által alulírott Hilri Károly részére
1915 december 7-én V. könyv
896/792 szám alatt 482 kor. 70 fill-
röl kiállított betéti könyvecske
megsemmisítése iránt az eljárást
Hilri Károly szabó szabadkai lakos
kérelmére folyamatba tette. En-
nélfogva felhívja az említett okirat
birtokosát, hogy a jelen hirdet-
ménynek a „Delvidék” szabadkai
lapban történt harmadszori be-
iktatását követő naptól számított
egy év alatt az okiratot a bíróság-
nál mutassa be, mert ellenkező
esetben a bíróság azt a jelzett
határidő lefelte után a folyamodó
újabb kérelmére semmisnek fogja
nyilvánítani.
Szabadka 1919 július hó 22-én
Dr. Bistyak Ferenc esk. járásbíró